

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่เก้า (พ.ศ. 2545-2549) โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้กล่าวถึงวิสัยทัศน์ของการพัฒนาประเทศไทยไว้ว่า การพัฒนาประเทศไทยในอนาคต 20 ปี มีจุดมุ่งหมายเน้นการแก้ไขปัญหาความยากจน และยกระดับคุณภาพชีวิตของคนส่วนใหญ่ของประเทศ ให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และความอยู่ดีมีสุขของคนไทย สร้างค่านิยมให้คนไทยได้ตระหนักถึงความจำเป็นและปรับเปลี่ยนกระบวนความคิด ทักษะคิด และกระบวนการทำงาน โดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งได้กำหนดสภาพสังคมไทยที่พึงประสงค์ โดยมุ่งพัฒนาสู่ “สังคมที่เข้มแข็งและมีคุณภาพ” สังคมที่เข้มแข็งและมีคุณภาพจะยึดหลักใน 3 ด้าน คือด้านสังคมคุณภาพ โดยยึดหลักความเสมอภาค ความพอดี สามารถสร้างทุกคนให้เป็นคนดี คนเก่ง พร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย มีค่านิยมรับผิดชอบ มีจิตสำนึกสาธารณะ พึ่งตนเองได้ คนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี มีเมืองและชุมชนน่าอยู่ มีระบบดี มีประสิทธิภาพ ระบบเศรษฐกิจ มีเสถียรภาพ มีความเข้มแข็งและแข่งขันได้ ได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืนและสมดุล กับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระบบการเมืองการปกครองโปร่งใส เป็นประชาธิปไตย ตรวจสอบได้ และมีความเป็นธรรมในสังคมไทย ด้านสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ที่เปิดโอกาสให้คนไทยทุกคนสามารถคิดเป็น ทำเป็น มีเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต รู้เท่าทันโลกเพื่อพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลง สามารถตั้งสมมุติฐานทางปัญญา รักษาและต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้อย่างเหมาะสม และด้านสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน ที่เอื้อซึ่งกันและกันซึ่งคุณธรรมและคุณค่าของเอกลักษณ์สังคมไทยที่พึงพาเกื้อกูลกัน รู้รักสามัคคี มีจารีตประเพณีดีงาม มีความเอื้ออาทร รักภูมิใจในชาติและท้องถิ่น มีสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็ง ตลอดจนเครือข่ายชุมชนทั่วประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2544, หน้า 9)

นอกจากนี้การพัฒนาประเทศจะยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญา นำทางให้การพัฒนาอีกทางสายกลาง อยู่บนพื้นฐานของความสมดุลพอดีและความพอประมาณ อย่างมีเหตุผล นำไปสู่สังคมที่มีคุณภาพทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง สามารถพึ่งตนเอง มีภูมิคุ้มกันและรู้เท่าทันโลก คนไทยส่วนใหญ่มีการศึกษาและรู้จักเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต เป็นคนดี มีคุณธรรมและซื่อสัตย์สุจริต อยู่ในสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ สามารถรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ควบคู่ไปกับการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม ดำรงไว้ซึ่งคุณธรรมและคุณค่าทางสังคมไทย ที่มีความสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน อันจะเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศอย่างสมดุล มีคุณธรรมยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2544, หน้า 11)

ดังนั้น การก้าวสู่วิสัยทัศน์ร่วมของสังคมไทย จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการวางบทบาท การพัฒนาประเทศในอนาคตอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับศักยภาพและบทบาททางเศรษฐกิจของ พื้นที่ โดยคนในชุมชนมีส่วนร่วมที่จะวางรากฐานการพัฒนา เป็นสังคมและชุมชนที่เข้มแข็งมีระบบ การบริหารจัดการที่ดีในทุกระดับ ขณะเดียวกันมีการใช้ศักยภาพด้านเอกลักษณ์ วัฒนธรรมไทย ที่ประณีประนอม เปิดกว้างในการพัฒนาเป็นแกนประสานความร่วมมือ เสริมสร้างสันติภาพในภูมิภาค และใช้ศักยภาพด้านการผลิต การบริการเพื่อเตรียมพัฒนาประเทศสู่ความเป็นฐานเศรษฐกิจของภูมิภาค โดยเฉพาะด้านการเกษตร การแปรรูปการเกษตรและอาหาร การเป็นฐานการท่องเที่ยวที่หลากหลาย และเป็นศูนย์กลางการศึกษาและวิชาการที่เข้มแข็ง ควบคู่ไปกับการพัฒนาเป็นประตูเศรษฐกิจ เชื่อมโยงกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาค ด้านการขนส่งทางอากาศ ทางบก และทางน้ำ รวมทั้ง การสื่อสารโทรคมนาคมของทุกภาค โดยอาศัยศักยภาพที่ได้เปรียบของพื้นที่เศรษฐกิจและโครงข่าย บริการพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นแล้ว เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันของ ประเทศให้ก้าวตามโลกอย่างรู้เท่าทัน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ, 2544, หน้า 11-12)

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่เก้า (พ.ศ. 2545-2549) นโยบายรัฐบาล และกระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายในการเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน ให้ชุมชน เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้เพื่อการแก้ไขปัญหาในชุมชนได้เอง ซึ่งในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้นี้ ต้องดำเนินการโดยยึดหลักการที่เชื่อว่า การศึกษาและการเรียนรู้เป็นกลไกสำคัญต่อการแก้ปัญหาและ การพัฒนา มีการบูรณาการการเรียนรู้การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพเข้าด้วยกันอย่างผสมกลมกลืน ยึดชุมชนเป็นฐานของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยใช้ศักยภาพและทรัพยากรในชุมชนเป็นหลัก ให้ประชาชนและทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนด และตัดสินใจในกิจกรรม สาธารณะที่เกี่ยวข้องกับตนเองและชุมชนท้องถิ่น การสนับสนุนให้สังคมทุกส่วนและทุกระดับ ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพและการสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ จะทำให้เกิด

พลังชุมชนที่เข้มแข็ง อันจะเป็นรากฐานที่มั่นคงในการเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีความยั่งยืนตลอดไป (สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์, 2548, หน้า 14)

สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาออกโรงเรียน เป็นหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพการจัดการศึกษากับกลุ่มเป้าหมายทุกเพศทุกวัยที่หลากหลายแตกต่างกันทั้งด้านฐานะทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาในชุมชน โดยมีการพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้และหลักสูตรท้องถิ่นจำนวนมาก และมีรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ให้คนคิดเป็นมานานกว่า 20 ปี มีโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ที่อยู่ในความรับผิดชอบกระจายอยู่ทั่วประเทศ ตั้งแต่ระดับจังหวัดถึงหมู่บ้าน ได้แก่ ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา ห้องสมุดประชาชนจังหวัด ห้องสมุดประชาชนอำเภอ ศูนย์เรียนรู้อาชีพท้องถิ่น และศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ครอบคลุมทุกตำบล ซึ่งมีครูการศึกษาออกโรงเรียนรับผิดชอบส่งเสริมการเรียนรู้แก่ประชาชนทุกตำบล มีความคุ้นเคยในกระบวนการประสานงานและการทำงานระบบเครือข่ายกับทุกหน่วยงาน นอกจากนี้ยังมีทรัพยากรที่ถือเป็นจุดแข็งอยู่หลายด้าน มีความเหมาะสม มีความพร้อมที่จะใช้เป็นต้นทุนในการขับเคลื่อนให้เอื้อสังคมแห่งการเรียนรู้ จึงมีการพัฒนาบทบาทภารกิจให้สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันและการเปลี่ยนแปลงในอนาคต (สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน, 2548, หน้า 7)

จากนโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ บทบาทหน้าที่ของสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน จึงได้ดำเนินการเพื่อสนองนโยบายดังกล่าว โดยมีจุดเน้นในการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ ปีงบประมาณ 2548 คือมุ่งให้ประชาชนชาวไทยสามารถเข้าถึงโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพ โดยมีการรอบแนวคิดและแนวทางการดำเนินงาน โดยใช้การศึกษาตลอดชีวิตเป็นปัจจัยที่สำคัญในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อเป็นกลไกหลักที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดและพัฒนาองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้กับสมาชิกของชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียนจึงได้จัดทำโครงการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยคัดเลือกและมอบหมายให้สถานศึกษาในสังกัดดำเนินการนำร่องตามโครงการจำนวน 22 แห่งทั่วประเทศ เพื่อศึกษาวิจัยพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน, 2548, หน้า 12)

ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดชลบุรี (2548, หน้า 5) เป็นจังหวัดหนึ่งในการนำร่องเพื่อดำเนินการตามโครงการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ได้มีการพิจารณาคัดเลือกศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอพานทองเป็นพื้นที่นำร่อง และคัดเลือกตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทองเป็นพื้นที่นำร่อง ซึ่งมีเหตุผลในการพิจารณาและวิเคราะห์คือ ตำบลโคกขี้หนอนมีจุดด้อยคือมีสภาพปัญหาในด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านการประกอบอาชีพ ประชากรมีรายได้น้อย ขาดแคลน

แหล่งการเรียนรู้ในชุมชน แต่ก็มีจุดเด่นของชุมชนคือ ประชาชนให้ความสนใจในการศึกษาหาความรู้ ให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนอย่างยิ่ง ผู้นำชุมชน เข้มแข็ง มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาชุมชน

ดังนั้น ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพานทอง ได้ดำเนินการตามโครงการ สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยนำหลักการ แนวคิด กรณีตัวอย่างและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์ใช้ เป็นรูปแบบในการดำเนินงาน และมีการพัฒนาแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อสร้างสังคม แห่งการเรียนรู้ขึ้น ซึ่งผู้วิจัยเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดชลบุรี มีความสนใจที่จะดำเนินการศึกษาวิจัย และมีความคิดเห็นว่าการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อประชาชนในชุมชน และจะเป็นการสร้างองค์ความรู้ขึ้นใหม่ในการจัดการศึกษา นอกโรงเรียนได้ จึงได้ดำเนินการวิจัยศึกษาการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อสร้างสังคม แห่งการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยได้ร่วมกับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพานทอง ดำเนินการ การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ในตำบลโคกจันทอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรีขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยดังนี้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านบุคคลแห่งการเรียนรู้ ด้านแหล่งการเรียนรู้ ด้านองค์ความรู้ และด้านการจัดการความรู้

1.2.2 เปรียบเทียบผลการศึกษาองค์ประกอบการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 4 ด้าน จำแนกตามเพศ อายุ และอาชีพ

1.3 ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาองค์ประกอบการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านการพัฒนาอาชีพ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งทำให้ประชาชน ของตำบลโคกจันทอน ได้รับการพัฒนาทั้งตนเอง และชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยได้รับการ พัฒนาใน 4 ด้านคือ กลุ่มและบุคคลแห่งการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ องค์ความรู้ และการจัดการ ความรู้ และผลจากการดำเนินงานการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ สามารถนำไปเป็นตัวอย่าง การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ในตำบลต่าง ๆ ได้

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

เนื่องจากการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ต้องประกอบด้วยบริบทต่าง ๆ จำนวนมาก ในการศึกษานี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเฉพาะประเด็นสำคัญตามขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านกิจกรรมการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการศึกษา เพื่อพัฒนาอาชีพ ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของชุมชน

1.4.2 ขอบเขตด้านพื้นที่ศึกษา คือตำบลโคกจี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำนวน 5 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 1 หัวไผ่ หมู่ 2 หนองกระทุ่ม หมู่ 3 และหมู่ 4 บ้านโคกจี้หนอน หมู่ 5 เนินไผ่

1.4.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา ศึกษาวิจัย ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2548-กรกฎาคม 2549

1.4.4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร ได้แก่ ผู้นำชุมชน หมู่บ้านละ 10 คน 5 หมู่บ้าน รวม 50 คน ประชาชน ของตำบลโคกจี้หนอน ที่เป็นประชากรวัยแรงงานคือ ช่วงอายุระหว่าง 15-60 ปี จาก 5 หมู่บ้าน รวม 2,000 คน (บัญชีรายชื่อจากข้อมูลจชฐ.) รวมประชากรทั้งสิ้น 2,050 คน

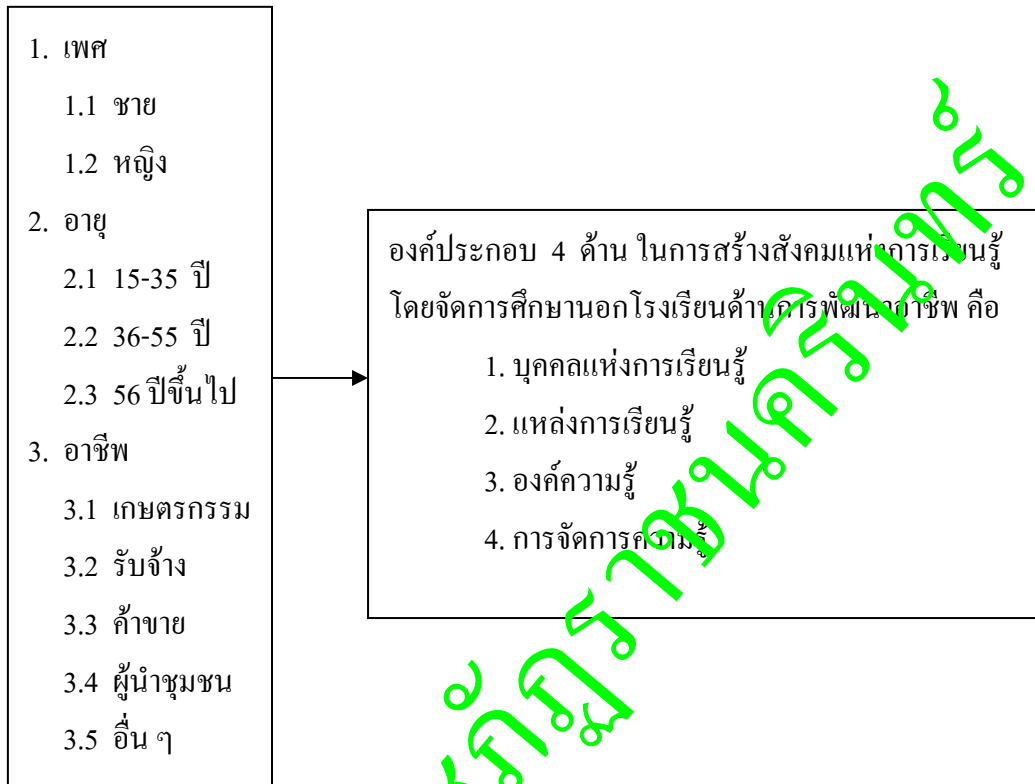
2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้นำชุมชนในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ตำบลโคกจี้หนอน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เป็นผู้นำชุมชนหมู่บ้านละ 5 คน จำนวน 5 หมู่บ้าน รวมจำนวน 25 คน ประชาชนของตำบลโคกจี้หนอน ช่วงอายุระหว่าง 15-60 ปี การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตาราง Krejcie & Morgan (1970, p. 308) วิธีการสุ่มตัวอย่าง สุ่มอย่างง่าย หมู่บ้านละ 60 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 300 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 325 คน

1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาตัวแปรอิสระด้านเพศ อายุ และอาชีพ ส่วนตัวแปรตามใช้ กรอบแนวคิดการพัฒนางานประกอบสังคมแห่งการเรียนรู้ของกุลธร เลิศสุริยะกุล (2547, หน้า 15) จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านบุคคลแห่งการเรียนรู้ ด้านแหล่งการเรียนรู้ ด้านองค์ความรู้ และ ด้านการจัดความรู้ ซึ่งกรอบแนวคิดในการวิจัย มีรายละเอียดตามภาพ 1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.6 สมมุติฐานการวิจัย

1.6.1 บุคคลที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านการพัฒนาอาชีพ แตกต่างกัน

1.6.2 บุคคลที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านการพัฒนาอาชีพ แตกต่างกัน

1.6.3 บุคคลที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านการพัฒนาอาชีพ แตกต่างกัน

1.7 ค่านิยมศัพท์เฉพาะ

1.7.1 การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ หมายถึง แนวทาง กระบวนการในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะความสามารถในการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การพัฒนา เนื้อหาสาระการเรียนรู้ และการจัดความรู้ โดยมีองค์ประกอบในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 4 ด้าน คือ ด้านบุคคลแห่งการเรียนรู้ ด้านแหล่งการเรียนรู้ ด้านองค์ความรู้ และด้านการจัดการความรู้ โดยงานวิจัยนี้ศึกษาองค์ประกอบการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เฉพาะการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ โดยองค์ประกอบในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 4 ด้าน มีรายละเอียดดังนี้

1) บุคคลแห่งการเรียนรู้ หมายถึง ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญ ความจำเป็น ของการเรียนรู้ มีทักษะและกระบวนการในการคิด การวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา มีความใฝ่รู้ สามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองและสามารถใช้ความรู้ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม มีโอกาส และสามารถเลือกที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดช่วงอายุแต่ด้วย ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย ยืดหยุ่น และมีคุณภาพตามความต้องการ ความสนใจ และความถนัด

2) แหล่งการเรียนรู้ หมายถึง ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้เพียงพอ หลากหลาย ทั่วถึง ครอบคลุมประชากรทุกพื้นที่ ทุกกลุ่มเป้าหมาย มีระบบข้อมูล สารสนเทศ แหล่งการเรียนรู้ ทุกประเภท ทุกระดับที่เป็นปัจจุบันและเป็นระบบเปิด

3) องค์ความรู้ หมายถึง ประชาชนมีระบบการจัดการและรวบรวมความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายใน ภายนอก เพื่อแสวงหาองค์ความรู้ที่มีประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน มีการพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อการจัดเก็บและค้นคว้าองค์ความรู้ได้อย่างรวดเร็ว

4) การจัดการความรู้ หมายถึง การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีระบบ การจัดการสร้างแรงจูงใจ วัฒนธรรมส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

1.7.2 การจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านพัฒนาอาชีพแบบมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การจัดกิจกรรม หรือการจัดกระบวนการ ร่วมกันระหว่างบุคลากรของศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอ กับประชาชนในชุมชน โดยการร่วมวิเคราะห์ปัญหา และพัฒนา ศึกษาแนวทาง แก้ไขปัญหา วางแผนในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา ปฏิบัติการตามแผนการดำเนินงานและ ติดตามประเมินผล

1.7.3 เวทีประชาคม หมายถึง การดำเนินการระดมความคิดเห็นของประชาชนในชุมชน โดยการร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางในการแก้ไขปัญหาของชุมชน

1.7.4 ผู้นำชุมชน หมายถึง นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกองค์การบริหาร ส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำสตรี แพทย์ประจำตำบล กลุ่มแม่บ้าน